

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. D. Crigan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, I. Dutca, A. Malîi)

ÎNCHEIERE

27 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Victoria Lefter, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Tudor Ciobanu împotriva Victoriei Lefter cu privire la desfacerea căsătoriei și cererea reconvențională depusă de către Victoria Lefter împotriva lui Tudor Ciobanu, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sector Rîșcani cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 15 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Victoria Lefter, reprezentată de avocatul Maxim Chișca și a fost casată parțial hotărârea din 25 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 19 iunie 2020, Tudor Ciobanu, reprezentat de avocatul Vitalie Russu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Victoriei Lefter cu privire la desfacerea căsătoriei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 05 mai 2006 a încheiat căsătoria cu Victoria Lefter, care a fost înregistrată la OSC sect. Râșcani, ceea ce se confirmă prin certificatul de căsătorie seria CS-V nr. 0454945, eliberat la 05 mai 2006 și trecut în registrul de stat cu nr. 224.

A menționat că, viața în comun cu pârâta a eșuat. În relațiile acestora s-a creat o atmosferă lipsită total de armonie și o viziune unică la continuitatea și dezvoltarea familiei pe care la moment ultimii o formează. Pe parcursul căsniciei, au apărut diverse divergențe vis-a-vis de unele aspecte importante pentru familie, ceea ce duce inevitabil la unele neînțelegeri, care respectiv a încercat să le evite prin orice modalitate. Astfel,

reclamantul a ajuns la ferma convingere că păstrarea familiei nu mai este posibilă.

A solicitat desfacerea căsătoriei înregistrată la 05 mai 2006, de către OSC sect. Râșcani cu nr. 224.

La 16 decembrie 2020, Victoria Lefter, reprezentată de avocatul Maxim Chișca a depus cerere reconvențională împotriva lui Tudor Ciobanu, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sector Râșcani cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reconvenționale a indicat că, la 05 mai 2006 au fost oficializate relațiile dintre Victoria Lefter și Tudor Ciobanu, evenimentul fiind înregistrat de către OSC sect. Râșcani, mun. Chișinău, căsătoria fiind trecută în registrul de stat cu nr. 224.

A menționat că, în rezultatul căsătoriei s-au născut doi copii minori, XXXXX, a.n. XXXXX și XXXXX, a.n. XXXXX, care la moment se află la întreținerea și educația mamei Victoria Lefter.

În continuare a afirmat că, din considerentul că nu a ajuns la un consens cu Tudor Ciobanu în privința stabilirii domiciliului copiilor minori, consideră întemeiat și necesar ca domiciliul copiilor minori să fie stabilit cu Victoria Lefter.

Totodată a susținut, că având în vedere că pentru a acorda o îngrijire cât mai eficientă și o creștere cât mai decentă sunt necesare cheltuieli destul de costisitoare, întimpină dificultăți privind îndeplinirea acestora, iar la nenumăratele solicitări adresate lui Tudor Ciobanu, întru acordarea ajutorului material necesar, ultimul a refuzat categoric.

A solicitat stabilirea domiciliului copiilor minori XXXXX, a.n. XXXXX și XXXXX, a.n. XXXXX cu mama acestora, Victoria Lefter; încasarea de la Tudor Ciobanu în beneficiul Victoriei Lefter a pensiei alimentare pentru întreținerea copiilor minori în mărime de 10 000 lei lunar, începând cu luna februarie 2020, inclusiv până la atingerea majoratului de către copii și compensarea tuturor cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 25 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis acțiunea înaintată de către Tudor Ciobanu împotriva Victoriei Lefter și s-a desfăcut căsătoria încheiată între Tudor Ciobanu și Victoria Lefter, înregistrată la 05 mai 2006, la OSC sect. Râșcani, mun. Chișinău și trecută în registrul de stare civilă la nr. 224. Pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei și eliberarea certificatului de divorț la Serviciul Stare Civilă s-a încasat în mod solidar de la Tudor Ciobanu și Victoria Lefter în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 1000 % din unitatea convențională, ce constituie 200 lei. S-a admis parțial acțiunea reconvențională înaintată de către Victoria Lefter, s-a determinat domiciliul copiilor minori XXXXX a.n. XXXXX și XXXXX a.n. XXXXX, la domiciliul mamei acestora, Victora Lefter. S-a încasat din contul lui Tudor Ciobanu în beneficiul Victoriei Lefter pensia de întreținere pentru copiii minori XXXXX și XXXXX în mărime de 1/3 din toate veniturile tatălui Tudor Ciobanu, începând cu data adresării în instanța de judecată și anume 16 decembrie 2020 și până la atingerea majoratului copiilor. S-a încasat din contul lui Tudor Ciobanu în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 150 lei. S-a încasat din contul lui Tudor Ciobanu în beneficiul Victoriei Lefter, taxa de stat achitată la depunerea acțiunii reconvenționale, în mărime de 100 lei.

Instanța de fond a stabilit că, relația de familie dintre soții Victoria Lefter și Tudor Ciobanu a încetat efectiv, or, lipsește coabitarea soților, modul comun de administrare al chestiunilor familiale, al bugetului și între părți există divergențe esențiale, fapt confirmat prin explicațiile date în ședința de judecată.

Prin urmare, instanța de fond a constatat că conviețuirea soților și păstrarea familiei în continuare sunt imposibile, motiv pentru care a ajuns concluzia că căsătoria dintre Tudor Ciobanu și Victoria Lefter urmează a fi desfăcută.

Cu referire la acțiunea reconvențională înaintată de către Victoria Lefter împotriva lui Tudor Ciobanu cu privire stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, instanța de fond a reținut că, potrivit certificatului de naștere, eliberat de Serviciul Stare Civilă Râșcani cu nr. 830, s-a constatat că la XXXXX din relația de căsătorie a păților, a rezultat copilul minor XXXXX, iar potrivit certificatului de naștere eliberat de Serviciul Stare Civilă Râșcani cu nr. 419-T, s-a constatat că la XXXXX, din relația de căsătorie a păților, a rezultat copilul minor XXXXX.

Potrivit art. 63 alin. (1) din Codul familiei, în cazul când părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinților, iar potrivit alin. (3) al aceluiași articol, la determinarea domiciliului copilului minor, instanța judecătorească va cere și avizul autorității tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinți.

Potrivit avizului cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor eliberat de DPDC sect. Râșcani, mun. Chișinău, s-a stabilit că domiciliul Victoriei Lefter corespunde condițiilor pentru creșterea și dezvoltarea copiilor minori XXXXX și XXXXX.

Prin urmare, prin prisma normelor citate și reținând faptul că Tudor Ciobanu nu a manifestat dezacordul ca domiciliul copiilor minori să fie stabilit cu mama, instanța de fond a ajuns la concluzia admiterii acestei pretenții și a stabilit domiciliul copiilor minori XXXXX și XXXXX, cu mama Victoria Lefter.

În continuare, referitor la cerința din acțiunea reconvențională privind încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori, instanța de fond a relevat că, Tudor Ciobanu este angajat în baza contractului individual de muncă nr. 73-P, în funcție de conducător auto la SRL „P.B. Drive”, cu un salariu brut în mărime de 2 935 lei.

În acest context s-a reținut că, mărimea pensiei de întreținere a copilului minor trebuie să fie reală și necesară și dat fiind faptul că Tudor Ciobanu totuși este angajat în câmpul muncii, instanța de fond a admis parțial solicitarea Victoriei Lefter și a stabilit cuantumul pensiei de întreținere în conformitate cu art. 75 din Codul familiei, pentru întreținerea copiilor minori în mărime de 1/3 din salariul și/sau din alte venituri ale lui Tudor Ciobanu, începând cu data adresării în instanța de judecată, 16 decembrie 2020 și până la atingerea majoratului copiilor.

La 21 iunie 2021, Victoria Lefter, reprezentată de avocatul Maxim Chișca a depus apel nemotivat, iar la 20 septembrie 2021 a depus apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia în partea încasării de la Tudor Ciobanu a pensiei de întreținere pentru copiii minori.

Prin decizia din 15 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de către Victoria Lefter, reprezentată de avocatul Maxim Chișca, s-a casat

hotărârea din 25 mai 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în partea cerinței cu privire la încasarea pensiei de întreținere și încasarea taxei de stat, fiind emisă o nouă hotărâre în această parte, prin care s-a admis parțial acțiunea reconvențională înaintată de către Victoria Lefter și s-a încasat din contul lui Tudor Ciobanu în beneficiul Victoriei Lefter, pensia pentru întreținerea copiilor minori XXXXX și XXXXX, în mărime de 2 000 lei pentru fiecare, din salariu și alte venituri, începând cu data adresării cererii în judecată, 16 decembrie 2020, până la atingerea majoratului copiilor minori. S-a încasat de la Tudor Ciobanu în bugetul de stat, taxa de stat în mărime de 1 400 lei. În rest hotărârea din 25 mai 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a menținut.

Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut că, pornind de la criteriile determinate în art. 76 din Codul familiei, prima instanță incorect a stabilit că din contul lui Tudor Ciobanu în beneficiul Victoriei Lefter urmează a fi încasată o pensie de întreținere pentru copiii minori în mărime de 1/3 din salariul și/sau din alte venituri, or, s-a stabilit că Tudor Ciobanu are venituri neregulate sau fluctuabile, fapt ce impune stabilirea pensiei alimentare pentru întreținerea copilului în corespundere cu prevederile art. 76 din Codul familiei.

Astfel, s-a menționat că suma pensiei de întreținere a copilului minor trebuie să fie reală și necesară, totodată însă să nu fie în detrimentul celuilalt părinte, iar în cazul dat pensia de întreținere pentru copiii minori XXXXX, și XXXXX, în sumă de 2000lei/lunar pentru fiecare, corespunde în mod real nevoilor minorilor și necesităților de întreținere la această vârstă.

Instanța de apel a remarcat că, având în vedere că cuantumul sumei bănești fixe încasate se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului, s-a stabilit că starea materială a lui Tudor Ciobanu permite stabilirea pensiei de întreținere în mărimea menționată, care nu este disproporționată cu scopul urmărit și nu lezează în mod arbitrar și inechitabil drepturile și obligațiile Victoriei Lefter, atâta timp cât ultima urmează să suporte cheltuieli pentru îngrijirea copiilor aproximativ egale.

La 10 mai 2022, Victoria Lefter, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, în partea respingerii cerințelor Victoriei Lefter din acțiunea reconvențională și emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral acțiunea reconvențională.

În motivarea recursului recurenta a indicat că, instanța de apel la judecarea cauzei a interpretat și aplicat greșit normele de drept material și nu a motivat toate circumstanțele de fapt și de drept expuse în cererea de apel, fapte care se încadrează în prevederile art. 432 alin. (2), lit. a), b), c) din Codul de procedură civilă.

A invocat că, conform prevederilor art. 75 alin. (1), (2) și (3) din Codul familiei, pensia de întreținere pentru copilul minor se încasează din salariul și/sau alte venituri ale părinților, în mărime de $\frac{1}{4}$ pentru 1 copil, $\frac{1}{3}$ pentru 2 copii și $\frac{1}{2}$ pentru 3 și mai mulți copii. Cuantumul cotelor stabilite la alin. (1), poate fi micșorat sau majorat de instanța de judecată, ținându-se cont de starea materială și familială a părinților, de alte circumstanțe importante.

Recurenta a susținut că, lunar suportă cheltuieli pentru plata creditului ipotecar, în

sumă de 3 600 lei și cotizația lunară pentru instruirea copilului minor XXXXX, la AO „Spiru Haret”, în sumă de 2 400 lei.

A afirmat că, potrivit datelor Biroului Național de Statistică, nivelul minim pentru întreținerea unui copil cu vârsta de 7-14 ani, constituie suma de 2 312,40 lei.

Prin urmare, consideră că respingerea cerințelor privind încasarea pensiei de întreținere în mărime de 10 000 lei pentru copiii minori, este neîntemeiată.

Prin notificarea din 07 iunie 2022 și 01 iulie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia recursului, înștiințându-i despre necesitatea depunerii referinței (f. d. 136, 139).

Prin referința din 04 iulie 2022, Tudor Ciobanu, reprezentat de avocatul Vitalie Russu a solicitat declararea recursului inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces, prin poșta electronică, copia deciziei contestate la 14 martie 2022 (f.d. 126), însă lipsesc date cu privire la recepționarea acesteia.

Totodată, se reține că prin dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, pe perioada stării de urgență declarată prin Hotărârea Parlamentului nr. 41 din 24 februarie 2022, au fost stabilite măsuri specifice în domeniul justiției, fiind suspendată de drept examinarea de către instanțele de judecată a cauzelor civile, cu excepțiile prevăzute la pct. 5.1.1 din dispoziție. Termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile care se suspendă de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentei dispoziții, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență.

Ulterior, prin dispoziția nr. 13 din 31 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, au fost excluse măsurile specifice în domeniul justiției, începând cu data de 04 aprilie 2022, judecarea cauzelor civile fiind reluată din oficiu.

Astfel, recursul declarat la 10 mai 2022 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Victoria Lefter, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recursuri nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Victoria Lefter, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Victoria Lefter, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Victoria Lefter, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic